

УДК 343.35(477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4\(22\)-634-647](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4(22)-634-647)

Кузик В'ячеслав Васильович кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник 1-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки, Державний науково-дослідний інститут МВС України, провулок Євгена Гуцала, 4-А, м. Київ, 01011, тел.: (067) 679-99-00, <https://orcid.org/0000-0001-5110-8220>

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА Й ПРЕДМЕТА НЕЗАКОННОГО ПРИДБАННЯ, ЗБУТУ АБО ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Анотація. У статті надана кримінально-правова характеристика об'єкту та предмету незаконного придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації.

Зазначено, що суспільна небезпечність кримінального правопорушення, передбаченого статтею 359 Кримінального кодексу України, полягає в тому, що незаконне придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації посягає на встановлений органами державної влади порядок обігу зазначених засобів, заподіює шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, у тому числі порушує недоторканість приватного життя.

Визначено, що родовим об'єктом незаконного придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації є авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також безпека журналістів; видовим об'єктом – авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян; основним безпосереднім об'єктом – авторитет органів державної влади, який забезпечується встановленим порядком обігу та користування спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації; додатковим безпосереднім об'єктом – права, свободи чи інтереси окремих громадян, державні чи громадські інтереси або інтереси окремих юридичних осіб.

За результатами аналізу положень ст. 359 КК України зроблено висновок про неточність визначення предмета кримінального правопорушення, оскільки у назві статті предмет кримінального правопорушення

визначено як спеціальні технічні засоби отримання інформації, а у диспозиції частини 1 – спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, тобто існують протиріччя в частині «негласності» отримання інформації. У зв'язку з цим пропонується назву статті викласти в такій редакції: «Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації».

Крім того, пропонується в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» визначити види оперативно-технічних засобів, які використовуються під час оперативно-розшукової діяльності.

Ключові слова: кримінально-правова характеристика, кримінальна відповідальність, об'єкт, предмет, спеціальні технічні засоби, отримання інформації, незаконне, придбання, збут, використання.

Kuzyk Viacheslav Vasyliovych candidate of legal sciences, senior researcher of the 1st research department of the Research Laboratory of Forensic and Special Techniques, State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Yevgena Hutsal lane, 4-A, Kyiv, 01011, tel.: (067) 679-99-00, <https://orcid.org/0000-0001-5110-8220>

CRIMINAL LAW CHARACTERISTICS OF THE OBJECT AND SUBJECT OF ILLEGAL ACQUISITION, SALE OR USE OF SPECIAL TECHNICAL MEANS OF OBTAINING INFORMATION

Abstract. The article provides a criminal-legal description of the object and subject of illegal acquisition, sale or use of special technical means of obtaining information.

It is noted that the public danger of the criminal offense provided for in Article 359 of the Criminal Code of Ukraine consists in the fact that the illegal acquisition, sale or use of special technical means of secretly obtaining information encroaches on the order of circulation of said means established by state authorities, causes damage to the rights and freedoms protected by law or the interests of individual citizens, state or public interests or the interests of individual legal entities, including violations of privacy.

It was determined that the general object of illegal acquisition, sale or use of special technical means of obtaining information is the authority of state authorities, local self-government bodies, citizens' associations, as well as the safety of journalists; the specific object is the authority of state authorities, local self-government bodies, and citizens' associations; the main immediate object is the authority of state authorities, which is ensured by the established order of circulation and the use of special technical means of obtaining information secretly; an

additional direct object is the rights, freedoms or interests of individual citizens, state or public interests or the interests of individual legal entities.

Based on the analysis of the provisions of Art. 359 of the Criminal Code of Ukraine concluded that the definition of the subject of a criminal offense is inaccurate, since in the title of the article the subject of a criminal offense is defined as special technical means of obtaining information, and in the disposition of part 1 - special technical means of secretly obtaining information, that is, there are contradictions in the part of «secretive» obtaining of information. In this regard, it is proposed to read the title of the article in the following wording: «Illegal acquisition, sale or use of special technical means of covertly obtaining information».

In addition, it is suggested that the Law of Ukraine «On operational and investigative activities» define the types of operational and technical means used during operational and investigative activities.

Keywords: criminal law characteristics, criminal responsibility, object, subject, special technical means, obtaining information, illegal, acquisition, sale, use.

Постановка проблеми. У ст. 359 Кримінального кодексу України (далі – КК України) встановлена кримінально-правова заборона за незаконне придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації [1].

Суспільна небезпечність кримінального правопорушення, передбаченого ст. 359 КК України, полягає в тому, що незаконне придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації посягає на встановлений органами державної влади порядок обігу зазначених засобів, заподіює шкоду охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, у тому числі порушує недоторканість приватного життя.

У ст. 8 Європейської конвенції з прав людини зазначено, що кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб [2].

Крім того, норма, яка міститься в ст. 359 КК України, спрямована на захист інформації, яка отримується шляхом незаконного використання

спеціальних технічних засобів [3, с. 143]. Відповідно до ч. 2 ст. 32 Конституції України, не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами кримінальної відповідальності за незаконне придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації займалися А. В. Боровик, В. І. Возний, В. Г. Кондратов, Б. Д. Леонов, В. І. Павликівський, В. С. Серьогін, І. М. Чуб та інші дослідники. Роботи цих авторів мали велике наукове та практичне значення. Водночас, багато питань, пов'язаних з об'єктом та предметом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 359 КК України, залишаються невирішеними. Окрім того, на актуальність зазначеної проблематики вказує й те, що на сьогодні потребує удосконалення правове регулювання використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

Метою статті є охарактеризувати об'єкт та предмет незаконного придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації, а також визначити напрями удосконалення кримінально-правової норми, передбаченої ст. 359 КК України.

Виклад основного матеріалу. Для визначення сутності будь-якого кримінального протиправного діяння, його суспільної небезпечності та тяжкості заподіяння шкоди має об'єкт кримінального правопорушення.

Об'єктом будь-якого кримінального правопорушення визнаються певні цінності, які потерпають від кримінально протиправних діянь [5, с. 72], тобто об'єктом кримінального правопорушення є те, чому кримінально протиправне діяння завдає або може завдати шкоди в кінцевому підсумку.

У теорії кримінального права об'єкт кримінального правопорушення класифікують на загальний, родовий, видовий та безпосередній (основний та додатковий). Враховуючи те, що загальний об'єкт має суто теоретичне значення та Особлива частина КК України побудована за розділами, де розміщені група певних кримінальних правопорушень, які посягають на однорідні цінності, то в першу чергу слід визначити родовий об'єкт незаконного придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації.

Кримінально-правова норма, передбачена ст. 359 КК України, розташована у розділі XV Особливої частини КК України «Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів». Виходячи із назви розділу ми можемо констатувати, що родовим

об'єктом незаконного придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації є авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також безпека журналістів.

Слід зазначити, що у 2015 р. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів» розділ XV Особливої частини КК України був доповнений ст.ст. 345-1 «Погроза або насильство щодо журналіста»; 347-1 «Умисне знищення або пошкодження майна журналіста»; 348-1 «Посягання на життя журналіста»; 349-1 «Захоплення журналіста як заручника» [6].

Враховуючи про неоднорідність цінностей, які поставлені під кримінально-правову охорону у розділі XV Особливої частини КК України, то можемо констатувати про наявність видового об'єкту. На наш погляд, родовий об'єкт розподілений на два самостійних види: авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та безпека журналістів, котрі є видовими об'єктами кримінально-правової охорони.

Слід зазначити, що безпека журналістів пов'язана саме з їх професійною діяльністю. Категорія «безпека» забезпечує стан захищеності особи, громадський спокій у суспільстві, недоторканість майна, впевненість у нормальній роботі державних і суспільних інститутів [7, с. 61].

Авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян є поняттям оціночним. Слід погодитися з А. О. Цховребовим, що авторитет, як явище об'єктивної дійсності, не піддається точному юридичному визначенню. До того ж твердження про наявність авторитету державних органів у сучасній Україні сприймається як відверто не коректне, адже за останні роки вони його остаточно втратили [8, с. 76].

Поняття «державна влада» також законодавчо не визначена, але є думки науковців з цього приводу. Наприклад, О. Ф. Скакун дає визначення цьому поняттю, як публічно-політичні, вольові (керівництва – підкорення) відносини, що утворюються між державним апаратом і суб'єктами політичної системи суспільства на підґрунті правових норм, зі спіранням, у разі потреби, на державний примус [9, с. 46-47].

Авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян як видовий об'єкт кримінально-правової охорони має ряд підвидів.

На сьогодні існує ряд досліджень щодо класифікації кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та проти журналістів [10-15]. Наприклад, А. В. Боровик пропонує таку класифікацію зазначених кримінальних

правопорушень: 1) кримінальні правопорушення проти державних символів та порядку їх використання (ст.ст. 338 і 339 КК); 2) кримінальні правопорушення, пов'язані з перешкоджанням діяльності підприємств, установ, організацій та об'єднань громадян (ст.ст. 340 і 341 КК); 3) кримінальні правопорушення проти представників влади й інших осіб у зв'язку з їх службовою чи громадською діяльністю» (ст.ст. 342-345, 346, 347, 348, 349, 350-352 КК); 4) кримінальні правопорушення проти журналістів (ст.ст. 345-1, 347-1, 348-1, 349-1); 5) кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним заволодінням чи пошкодженням документів, штампів, печаток, а також їх підробленням, збутом чи використанням (ст. 357 і 358 КК); 6) кримінальні правопорушення проти порядку наділення владними повноваженнями (ст. 353, 359 КК); 7) кримінальні правопорушення у сфері забезпечення порядку реалізації прав та виконання обов'язків (ст. 354–356 КК); 8) інші кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян (ст. 360 КК) [15, с. 173-175].

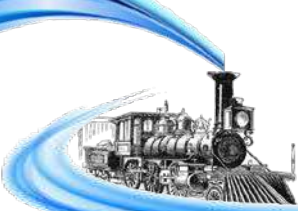
Пропонуючи класифікацію даних кримінальних правопорушень, автори визначають й видовий об'єкт кримінальних правопорушень. Так, І. М. Чуб зазначив, що видовими об'єктами злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування й об'єднань громадян виступають відносини у сфері забезпечення порядку: 1) застосування державної символіки, 2) діяльності представників влади, працівників правоохоронних органів, членів громадських формувань, 3) наділення владними повноваженнями, 4) реалізації прав і виконання обов'язків, 5) використання з офіційних документів, печаток, штампів [13, с. 276-277].

Але найбільшого значення для правозастосовчої діяльності має безпосередній об'єкт кримінального правопорушення.

Ми вважаємо, що найбільш точно визначення поняття «безпосереднього об'єкта» надав М. І. Бажанов: ті конкретні суспільні відносини, що поставлені законодавцем під охорону певної статті Особливої частини КК України, яким заподіюється шкода, що підпадає під ознаки конкретного складу злочину [16, с. 111].

Розглядаючи спрямованість кримінального протиправного діяння, передбаченого ст. 359 КК України, можемо зазначити, що основним безпосереднім об'єктом даного кримінального правопорушення є авторитет органів державної влади, який забезпечується встановленим порядком обігу та користування спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації.

Як зазначив М. І. Хавронюк, додатковим факультативним об'єктом цього кримінального правопорушення можуть бути виборчі, трудові та інші права і свободи людини та громадянина, власність, економічні інтереси

суб'єктів господарювання тощо [17, с. 829]. Але, на наш погляд, більш чітко визначив додатковий об'єкт цього кримінального правопорушення В. І. Осадчий, а саме: права, свободи чи інтереси окремих громадян, державні чи громадські інтереси або інтереси окремих юридичних осіб [18, с. 826].

Не менш дискусійним залишається питання й щодо предмету цього кримінального правопорушення.

Предмет кримінального правопорушення зазвичай прямо вказується у диспозиції кримінально-правової норми. Але у багатьох випадках предмет кримінального правопорушення в законі не називається, тому відомості про нього здобуваються шляхом тлумачення змісту правової норми [19, с. 153].

Кримінальне правопорушення, передбачене ст. 359 КК України, відносять до так званих предметних. У диспозиції ч. 1 ст. 359 КК України вказано на предмет цього кримінального правопорушення, а саме – спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації [1].

Аналіз цієї кримінально-правової норми дають підстави стверджувати про неточність визначення предмета кримінального правопорушення. Так, у назві ст. 359 КК України предмет кримінального правопорушення визначено як спеціальні технічні засоби отримання інформації, а у диспозиції ч. 1 цієї статті – спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, тобто існують протиріччя в частині «негласності» отримання інформації.

Постановою Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації віднесено до майна, що не може перебувати у власності громадян, громадських об'єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України [20], оскільки ці засоби використовуються правоохоронними органами в оперативно-розшуковій діяльності та під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Так, відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів [21], тобто оперативні підрозділи можуть застосовувати оперативні та оперативно-технічні засоби.

За критерієм оперативно-технічного спрямування засоби оперативної техніки класифікують на: технічні засоби гласного отримання інформації, технічні засоби негласного отримання інформації та засоби забезпечення оперативно-розшукових заходів [22, с. 86-87].

На сьогодні у законодавчих актах України не закріплено поняття спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації. Разом з тим, у проекті Закону України від 14.02.2022 № 6567-1 «Про внесення змін до

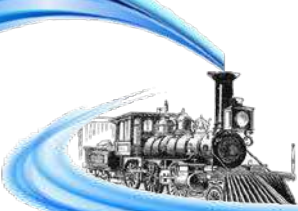
Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне поводження зі спеціальними технічними засобами для зняття інформації з каналів зв'язку та іншими технічними засобами негласного отримання інформації» пропонуються зміни та доповнення до ст. 359 КК України, зокрема пропонується доповнити статтю приміткою в такій редакції:

«1. Під спеціальними технічними засобами для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації у цій статті та статтях 163 і 201 цього Кодексу слід розуміти технічні, апаратно-програмні, програмні та інші засоби, які відповідають встановленим Кабінетом Міністрів України критеріям (властивостям) належності технічних засобів негласного отримання інформації, що мають технічну забезпеченість для негласного отримання (прийому, обробки, реєстрації та/або передачі) інформації, призначені для використання у скритний спосіб, характерний для оперативно-розшукової, контррозвідувальної або розвідувальної діяльності.

2. Не належать до спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації виробу галузевого та побутового використання, що придатні для негласного отримання інформації, але не призначені для застосування у скритний спосіб, характерний для оперативно-розшукової, контррозвідувальної або розвідувальної діяльності» [23]

Термін «спеціальні технічні засоби для зняття інформації з каналів зв'язку та інші технічні засоби негласного отримання інформації» вживається у Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності, пов'язаної з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації, де визначено, що це технічні, апаратно-програмні, програмні та інші засоби, які відповідають критеріям належності технічних засобів негласного отримання інформації, що мають технічну забезпеченість для негласного отримання (прийому, обробки, реєстрації та/або передачі) інформації, призначені для використання у скритний спосіб, характерний для оперативно-розшукової, контррозвідувальної або розвідувальної діяльності. До них віднесено: 1) засоби для негласного аудіо-, відеоконтролю та спостереження за особою, річчю або місцем; 2) засоби для негласного отримання інформації про місцезнаходження та/або переміщення особи, транспортних засобів чи іншого володіння особи, зокрема для негласного установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу зв'язку; 3) засоби для негласного обстеження кореспонденції, предметів, матеріальних носіїв інформації; 4) засоби для негласного проникнення або обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; 5) засоби для

негласного зняття інформації з телекомунікаційних мереж; б) засоби для негласного зняття інформації з електронних інформаційних систем [24].

Як зазначив В. І. Возний, вказаний перелік не лише не спрощує систему визначення спеціальних технічних засобів, а й зумовлює велику кількість питань щодо віднесення, наприклад диктофону до засобів негласного отримання аудіоінформації чи відеокамери до засобів візуального спостереження та документування [25, с. 250].

Належність технічних, апаратно-програмних, програмних та інших засобів до спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації встановлюється на підставі сукупності таких критеріїв: 1) призначеність засобів для застосування у скритний спосіб, характерний для оперативно-розшукової, контррозвідувальної або розвідувальної діяльності; 2) придатність засобів для негласного отримання інформації. Окремі ознаки виробів галузевого та побутового використання (мініатюрність, багатофункціональність, можливість негласного отримання інформації) не є підставами для визначення його належності до таких засобів [24].

В юридичній літературі технічні засоби негласного отримання інформації визначають як окрему категорію засобів оперативної техніки, що характеризується сукупністю функціональних і конструктивних ознак призначених (розроблених, пристосованих, запрограмованих або модифікованих із внесенням відповідних конструктивних і інших змін) для негласного добування інформації про явища, події, факти і процеси. До них відносять спеціально розроблені технічні засоби, модифіковані та пристосовані для негласного отримання інформації, програмні або програмно-технічні засоби, запрограмовані для цієї мети, та автоматизовані системи [26, с. 29, 282].

Для негласного отримання інформації можуть використовуватися і будь-які інші технічні засоби: фотоапарати, відеокамери, диктофони та інші засоби, які мають інше цільове призначення. Зазначені засоби відносяться до спеціальних технічних засобів отримання гласної інформації. До спеціальних технічних засобів отримання гласної інформації можна віднести й спеціальні технічні засоби криміналістичного призначення, які використовуються при виявленні та фіксації речових та інших доказів під час проведення процесуальних дій за фактом вчинення кримінального правопорушення тощо.

Таким чином, спеціальні технічні засоби отримання інформації більш ширше поняття, ніж спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації. На наш погляд, зазначену проблему можливо вирішити шляхом закріплення видів оперативно-технічних засобів, які використовуються під час оперативно-розшукової діяльності, в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Враховуючи зазначене, вважаємо за необхідне уточнити назву ст. 359 КК України в такій редакції: «Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації».

Висновки. Таким чином, родовим об'єктом незаконного придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації є авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також безпека журналістів; видовим об'єктом – авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян; основним безпосереднім об'єктом – авторитет органів державної влади, який забезпечується встановленим порядком обігу та користування спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації; додатковим безпосереднім об'єктом – права, свободи чи інтереси окремих громадян, державні чи громадські інтереси або інтереси окремих юридичних осіб.

Предметом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 359 КК України, є спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації. Враховуючи те, що у назві ст. 359 КК України предмет кримінального правопорушення визначено як спеціальні технічні засоби отримання інформації, а у диспозиції ч. 1 цієї статті – спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, та існують протиріччя в частині «негласності» отримання інформації, пропонується уточнити назву ст. 359 КК України в такій редакції: «Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації».

Крім того, пропонується в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» визначити види оперативно-технічних засобів, які використовуються під час оперативно-розшукової діяльності.

Література:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.02.2024).
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950 (ратифіковано Законом України від 17.07.1997 № 475/97-ВР). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 25.02.2024).
3. Леонов Б. Д., Серьогін В. С. Кримінально-правова протидія незаконній діяльності зі спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації. *Інформація і право*. 2016. № 2(17). С. 139–146.
4. Конституція України від 28.06.1996. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.02.2024).
5. Кириченко О. В., Чорний О. М., Шамара О. В. Протидія терористичним актам в Україні: кримінально-правові та кримінологічні засади : монограф. Дніпро : Дніпров. гум. ун-т, ЛПРА, 2022. 181 с.

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів : Закон України від 14.05.2015 № 421-VIII. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421-19#p7> (дата звернення: 25.02.2024).
7. Кузик В. В. Кримінологічні засади діяльності підрозділів протидії наркозлочинності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Дніпро, 2021. 216 с.
8. Цховребов А. О. Кримінально-правова характеристика об'єкта й предмета втручання у діяльність працівника правоохоронного органу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2015. Вип. 31. Том. 3. С. 75–77.
9. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підруч. Харків: Консум, 2001. 656 с.
10. Осадчий В. І. Об'єкт і система злочинів, передбачених розділом XV КК України. *Право України*. 2004. № 2. С. 96–99.
11. Дзюба Ю. П. До питання про систему злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян у чинному КК України. *Вісник Академії правових наук України*. 2005. № 1(56). С. 188–194.
12. Кашкаров О. О. Класифікація злочинів, передбачених Розділом XV Кримінального кодексу України, на підставі об'єкту злочину. *Кримський юридичний вісник*. 2009. Вип. 3(7). С. 67–72.
13. Чуб І. М. Систематизація злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. *Проблеми законності*. 2012. Вип. 118. С. 270–277.
14. Кондратов В. Г. Об'єкт злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 1 (70). С. 145–150.
15. Боровик А. В. Класифікація кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів. *Нове українське право*. 2022. Вип. 2. С. 163–176.
16. Кримінальне право України: Загальна частина : підруч. / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін. ; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 2-е вид. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 480 с.
17. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 3-тє вид., переробл. та доповн. ; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. Київ : Атіка, 2005. 1064 с.
18. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 1064 с.
19. Кириченко О. В. Кримінально-правова характеристика неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці. *Jurnalul juridic national : teorie si practica*. 2014. № 4 (8). С. 152–157.
20. Про право власності на окремі види майна : постанова Верховної Ради України від 17.06.1992 № 2471-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12#Text> (дата звернення: 26.02.2024).
21. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 15.01.2023).
22. Хараберюш І. Ф. Протидія злочинності засобами спеціальної техніки: концептуальний підхід : монограф. Донецьк : Вид-во «Ноулідж», 2011. 362 с.

23. Проект Закону України від 14.02.2022 № 6567-1 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне поводження зі спеціальними технічними засобами для зняття інформації з каналів зв'язку та іншими технічними засобами негласного отримання інформації». URL : https://ips.ligazakon.net/document/view/ji06968a?an=34&ed=2022_02_14 (дата звернення: 27.02.2024).

24. Деякі питання щодо спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації : постанова Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 669. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/669-2016-%D0%BF#n178> (дата звернення: 12.03.2024).

25. Возний В. І. Деякі аспекти предмету злочину, передбаченого ст. 359 Кримінального кодексу України. Науково-інформаційний вісник. Право. 2013. № 7. С. 248–252.

26. Отримання інформації з телекомунікаційних мереж мобільного зв'язку та її використання у кримінальному провадженні : наук.-практ. посіб. / О. В. Меживой, О. І. Хараберюш, Д. В. Безруков, І. Ф. Хараберюш ; за ред. І. Ф. Хараберюша. Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2013. 297 с.

References:

1. Kryminal'nyy kodeks Ukrayiny [Criminal Code of Ukraine] (2001, April 5). No. 2341-III. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (date of application: 02/25/2024) [in Ukrainian].

2. Konventsiya pro zakhyst prav lyudyny i osnovopolozhnykh svobod (z protokolamy) (Yevropeys'ka konventsiya z prav lyudyny) [Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (with protocols) (European Convention on Human Rights)] (1950, November 4). *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (date of application: 02/25/2024) [in Ukrainian].

3. Leonov B. D., Seryogin V. S. (2016). Kryminal'no-pravova protydiya nezakonnny diyal'nosti zi spetsial'nymy tekhnichnymy zasobamy nehlasnoho otrymannya informatsiyi [Criminal-legal counteraction to illegal activity with special technical means of obtaining information secretly]. *Information and law*. 2(17). 139–146 [in Ukrainian].

4. Konstytutsiya Ukrayiny [Constitution of Ukraine] (1996, June 28). *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (date of application: 02/25/2024) [in Ukrainian].

5. Kyrychenko O. V., Chornyi O. M., Shamara O. V. (2022). Protydiya terorystychnym aktam v Ukrayini: kryminal'no-pravovi ta kryminolohichni zasady [Countering terrorist acts in Ukraine: criminal law and criminological foundations: monograph]. Dnipro: Dnipro. rubber university, LIRA [in Ukrainian].

6. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo posylennya harantiy zakonnoyi profesiynoyi diyal'nosti zhurnalistiv [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding strengthening guarantees of legal professional activity of journalists] (2015, May 14). Law of Ukraine No. 421-VIII. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421-19#n7> (date of application: 02/25/2024) [in Ukrainian].

7. Kuzyk V. V. (2021). Kryminolohichni zasady diyal'nosti pidrozdiliv protydyi narkozlochynnosti Natsional'noyi politsiyi Ukrayiny [Criminological principles of the activities of the units of countering drug crime of the National Police of Ukraine]. *Candidate's thesis*. Dnipro [in Ukrainian].

8. Tskhovrebov A. O. (2015). Kryminal'no-pravova kharakterystyka ob'yekta y predmeta vtruchannya u diyal'nist' pratsivnyka pravookhoronnoho orhanu [Issue Criminal law characteristics of the object and subject of interference in the activities of a law enforcement officer]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law series.* 31(3). 75–77 [in Ukrainian].
9. Skakun O. F. (2001). Teoriya derzhavy i prava [Theory of the state and law]: textbook. Kharkiv: Konsum [in Ukrainian].
10. Osadchyi V. I. (2004). Ob'yekt i systema zlochyniv, peredbachenykh rozdilom KHV KK Ukrayiny [The object and system of crimes provided for by Chapter XV of the Criminal Code of Ukraine]. *Law of Ukraine.* 2. 96–99 [in Ukrainian].
11. Dzyuba Yu. P. (2005). Do pytannya pro systemu zlochyniv proty avtorytetu orhaniv derzhavnoyi vlady, orhaniv mistsevoho samovryaduvannya ta ob'yednan' hromadyan u chynnomu KK Ukrayiny [On the issue of the system of crimes against the authority of state authorities, local self-government bodies and associations of citizens in the current Criminal Code of Ukraine]. *Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine.* 1(56). 188–194 [in Ukrainian].
12. Kashkarov O. O. (2009). Klasyfikatsiya zlochyniv, peredbachenykh Rozdilom KHV Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny, na pidstavi ob'yektu zlochynu [Classification of crimes provided for by Chapter XV of the Criminal Code of Ukraine based on the object of the crime]. *Crimean Legal Bulletin.* 3(7). 67–72 [in Ukrainian].
13. Chub I. M. (2012). Systematyzatsiya zlochyniv proty avtorytetu orhaniv derzhavnoyi vlady, orhaniv mistsevoho samovryaduvannya ta ob'yednan' hromadyan [Systematization of crimes against the authority of state authorities, local self-government bodies and citizen associations]. *Problems of legality.* 118. 270–277 [in Ukrainian].
14. Kondratov V. G. (2020). Ob'yekt zlochyniv proty avtorytetu orhaniv derzhavnoyi vlady, orhaniv mistsevoho samovryaduvannya, ob'yednan' hromadyan [Object of crimes against the authority of state authorities, local self-government bodies, citizen associations]. *Legal journal of Donbass.* 1 (70). 145–150 [in Ukrainian].
15. Borovyk A. V. (2022). Klasyfikatsiya kryminal'nykh pravoporushen' proty avtorytetu orhaniv derzhavnoyi vlady, orhaniv mistsevoho samovryaduvannya, ob'yednan' hromadyan ta kryminal'nykh pravoporushen' proty zhurnalistiv [Classification of criminal offenses against the authority of state authorities, local self-government bodies, citizens' associations and criminal offenses against journalists]. *New Ukrainian law.* 2. 163–176 [in Ukrainian].
16. Bazhanov M. I., Baulin Yu. V., Borisov V. I., and others (2005). Kryminal'ne pravo Ukrayiny: Zahal'na chastyna [Criminal law of Ukraine: General part]: subchapter. ; under the editorship M. I. Bazhanova, V. V. Stashisa, V. Ya. Tatsia. 2nd edition. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
17. Naukovo-praktychnyy komentar Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine] (2005) / ed. M. I. Melnik, M. I. Havronyuk. 3th ed., Reworked. and add. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
18. Naukovo-praktychnyy komentar Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine] (2015) / ed. O. M. Dzhuzhi, A. V. Savchenko, V. V. Cherneya. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
19. Kyrychenko O. V. (2014). Kryminal'no-pravova kharakterystyka nepravdyvoho povidomlennya pro zahrozu hromads'kiy bezpetsi [Criminal law characteristics of a false report about a threat to public safety]. *Jurnalul juridic national : teorie si practica.* 4 (8). 152–157.
20. Pro pravo vlasnosti na okremi vydy mayna [On the ownership of certain types of property] (1992, June 17). Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 2471-XII. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine.* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12#Text> (date of application: 02/26/2024) [in Ukrainian].

21. Pro operativno-rozshukovu diyal'nist' [On operational and investigative activity] (1992, February 18). Law of Ukraine No. 2135-XII. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (date of application: 01/15/2023) [in Ukrainian].

22. Kharaberyush I. F. (2011). Protydiya zlochynnosti zasobamy spetsial'noyi tekhniky: kontseptual'nyy pidkhid [Crime prevention by means of special equipment: conceptual approach]: monograph. Donetsk: "Knowledge" Publishing House [in Ukrainian].

23. Pro vnesennya zmin do Kodeksu Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya ta Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny shchodo udoskonalennya vidpovidal'nosti za nezakonne povodzhennya zi spetsial'nymy tekhnichnymy zasobamy dlya znyattya informatsiyi z kanaliv zv'yazku ta inshymy tekhnichnymy zasobamy nehlasnoho otrymannya informatsiyi [On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses and the Criminal Code of Ukraine on Improving Liability for Illegal Handling of Special Technical Means for Removing Information from Communication Channels and Other Technical Means of Secretly Obtaining Information] (2022, February 14). Draft Law of Ukraine No. 6567-1. Retrieved from URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/ji06968a?an=34&ed=2022_02_14 (date of application: 02/27/2024) [in Ukrainian].

24. Deyaki pytannya shchodo spetsial'nykh tekhnichnykh zasobiv dlya znyattya informatsiyi z kanaliv zv'yazku ta inshykh tekhnichnykh zasobiv nehlasnoho otrymannya informatsiyi [Some questions regarding special technical means for removing information from communication channels and other technical means of secretly obtaining information] (2016, September 22). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 669. *Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/669-2016-%D0%BF#n178> (date of application: 03/12/2024) [in Ukrainian].

25. Vozniy V. I. (2013). Deyaki aspekty predmetu zlochynu, predbachenoho st. 359 Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny [Some aspects of the subject of the crime provided for in Art. 359 of the Criminal Code of Ukraine]. *Scientific and informative bulletin. Right*. 7. 248–252 [in Ukrainian].

26. Mezshivoy O. V., Kharaberyush O. I., Bezrukov D. V., Kharaberyush I. F. (2013). Otrymannya informatsiyi z telekomunikatsiynykh merezh mobil'noho zv'yazku ta yiyi vykorystannya u kryminal'nomu provadzhenni [Obtaining information from mobile telecommunication networks and its use in criminal proceedings: science-practice]. manual / ed. I. F. Kharaberyusha. Donetsk: Knowledge Publishing House (Donetsk branch) [in Ukrainian].